

מגילה (כא):
 בשני ובחמישי, בשבת במנחה קורין שלשה וכו'. הגי שלשה כנגד מי? אמר רב אסי: כנגד תורה נביאים וכתובים. רבא אמר: כנגד כהנים לויים וישראלים. אלא הא דתני רב שימי: אין פוחתין מעשרה פסוקין בבית הכנסת וידבר עולה מן המנין. הגי עשרה כנגד מי? אמר רבי יהושע בן לוי: כנגד עשרה במלנין שבבית הכנסת, רב יוסף אמר: כנגד עשרת הדברות שנאמרו למשה בסיני. (רבי לוי אמר: כנגד עשרה הילולין שאמר דוד בספר תהלים). ורבי יוחנן אמר: כנגד עשרה מאמרות שבהן נברא העולם. הי גינהו? - ויאמר דבראשית? הגי תשעה הווי! - בראשית גמי מאמר הוא, דכתיב +תהלים ל"ג+ בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם. אמר רבא: ראשון שקרא ארבעה - משובח, שני שקרא ארבעה - משובח, שלישי שקרא ארבעה - משובח. ראשון שקרא ארבעה משובח - דתנן: בשלש קופות של שלש סאין שבהן תורמין את הלשכה, והיה כתוב עליהן אב"ג, לידע איזו מהן נתרמה ראשון להקריב ממנה ראשון, שמיצוה בראשון. אמצעי שקרא ארבעה משובח - דתניא: +במדבר ח'+ אל מול פני המנורה יאירו, מלמד שמצדד פניהם כלפי נר מערבי, ונר מערבי כלפי שכינה. ואמר רבי יוחנן: מכאן שאמצעי משובח. ואחרון שקרא ארבעה משובח - משום מעלין בקדש ולא מורדין. רב פפא איקלע לבי כנישתא דאבי גובר וקרא ראשון ארבעה ושבתיה רב פפא.

רש"י מגילה (סג):
 ראשון - מן שלשה שקרא ארבעה פסוקים משובח, וכן שני, וכן שלישי, אם לא עשה הראשון ועשה השני, או אם לא קראו לא הראשון ולא השני ארבעה פסוקים וקרא אותן השלישי - משובח, ואם יש להן ריוח צפרשה וקראו כל אחד ארבעה פסוקים - כולן משובחין.

<p>חידושי הרשב"א (סג): אין פוחתין מעשרה פסוקים צבית הכנסת. וא"ת והא איכא פרשת עמלק דליכא אלא תשעה והא איכא צממדות צראשית ויהי רקיע ויקוו המים דליכא אלא תמניא תמניא פסוקי, איכא למימר דשאי התם דסליק עניינא והיינו סדרו של יום ולא חזו למיקרי שלא צסדרו של יום לאשלומי לצי עשרה...</p>	<p>תוספות (סג): אין פוחתין מעשרה פסוקים צצבכ"ג - וא"ת והרי פרשת עמלק דליכא אלא תשעה פסוקים י"ל דשאי פרשת עמלק דסידרא דיומא הוא ומפסיק ענינא ציה ומש"ה אין לחוש דהכי נמי אמרינן לקמן (דף כג.) דאין מפעירין פחות מכ"א פסוקים והיכא דסליק עניינא קורין שפיר צפחות.</p>
--	---

ספר נתיבות עולם - נתיב התורה פרק א
 ... זה שאמרו צמדש (צ"ר פ"א) שהיה מציע צתורה וצרא את עולמו, ר"ל שהתורה צעלמה היא סדר הכל, ולכך כאשר רלה השם יצצרך לצרא את עולמו ולסדר אותו, היה מציע צתורה שהיא סדר הכל וצרא את עולמו. ומפני שהתורה היא סדר כל העולם, כל דצר שהוא מסודר הוא דצר אחד מקושר, כמו שהיא התורה היא סדר אחד כי התורה אחת היא, ולכך אמרו (אצות פ"ה) צעשרה מאמרות נצרא העולם והלא צמאמר אחד יכול להצראות ומה תלמוד לומר לתת שצר טוב לצדיקים שמקיימים את העולם שנצרא צעשרה מאמרות ולפרוע מן הרשעים שמחריצין את העולם שנצרא צעשרה מאמרות. ואין הפירוש שלכך נצרא צעשרה מאמרות אף שהיה יכול לצראותו צמאמר אחד כדי לתת עונש לרשעים, כי דצר זה אין הדעת נוטן. אצל הפירוש הוא, כי מספר עשרה מורה על דצר שיש צו רצוי והוא כלל אחד מקושר כי כך הס עשרה, כי עד ע' מספר הפרטי שכל אחד מחולק לעלמו, אצל עשרה הוא מספר כללי שהכל הוא אחד מקושר...

חולין (צמ-ק):
 גיד הנשה שנתבשל. וליבמול ברובא. בריה שאני.

מבות (יג):
 כמה יאכל מן הטבל ויהא חייב? רבי שמעון אומר: כל שהוא, וחכמים אומרים: כזית. אמר להן רבי שמעון: אי אתם מודים לי באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב? אמרו לו: מפני שהיא כברייתה. אמר להן: אף חמה אחת כברייתה.

מבות (יד):
 כמה יאכל מן הטבל וכו'. אמר רב ביבי אמר רבי שמעון בן לקיש: מחלוקת - בחמה, אבל בקמח - דברי הכל כזית; ורבי ירמיה אמר רבי שמעון בן לקיש: במחלוקת בוו כך מחלוקת בוו. תנן, אמר להם ר' שמעון: אי אתם מודים לי באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב? אמרו לו: מפני שהיא כברייתה, אמר להן: אף חמה אחת כברייתה; חמה אין, קמח לא! לדבריהם קאמר להו, לדידי - אפילו קמח גמי, אלא לדידכו - אודו לי מיהת דחמה אחת כברייתה. ורבנן? בריית גשמה חשובה, חמה לא חשובה

ט"ז יורה דעה סימן ק

(א) בריה דהיינו כו'. - חשיבות דבריה שלא תהיה בטילה היא מדרבנן דכיון שמן התורה יש חשיבות דלוקין על אכילתה אפי' היא פחות מכזית דהא סתמא כתיב אצל מינים טמאים לא תאכל אותם אפי' הם קטנים ע"כ החמירו רבנן בתערובת שלהם אבל מן התורה היא בטילה כשאר איסורים ...

חי' הרא"ה לחולין (נע): ד"ה מתני'.

...כלומר דבריה לא בטלה, דכי היכא דחשיבא לענין מלקות דלוקין עליה בכל שהו... חשיבא לענין איסורין דלא בטלה.

שולחן ערוך יורה דעה (סימן ק ס"א)

בריה, דהיינו כגון נמלה או עוף טמא וגיד הנשה ואבר מן החי וביצה שיש בה אפרוח וכיוצא בהם, אפילו באלף לא בטל. ואין לו דין בריה, אלא אם כן-

- הוא דבר שהיה בו חיות, לאפוקי חטה אחת של איסור.
- וכן צריך שיהא דבר שאסור מתחלת ברייתו, לאפוקי עוף טהור שנתבל ושוור הנסקל.
- וכן צריך שיהיה דבר שלם, שאם יחלק אין שמו עליו, לאפוקי חלב.
- וכן צריך שיהיה שלם.

תוספות הרא"ה לחולין (קצ):

אכל לפור עהורה צחייה בכל שהו צמיחתה צכזית - וא"ת מאי שנא נבלה דלא מקריא צריה כמו גיד ועוף טמא ואבר מן החי... ורש"י פירש דנבלה לא מקריא צריה דלא היתה נבלה כשנולדה אצל גיד ועוף טמא ואבר מן החי חל איסורן בשעה שנולדו, וקשה הרי חלב המכסה את הקרב וחלב הכליות וערלה וכלאי הכרם דאיסורן מיום צרייתן וצטילי, וי"ל דכל דבר שאם יחלק אין שמו עליו מיקרי צריה ועוף טמא שלם נקרא עוף וכשאינו שלם אין קורין אותו עוף אלא חתיכת עוף טמא וכן גיד נקרא חתיכת גיד וכן אבר מן החי, אצל נבלה אפילו חתיכה מקריא נבלה דכל דבר שנתנבלה קרוי נבלה ואינו שם העלם וכן שור הנסקל כתיב לא יאכל את צפרו, אצל הגי קאמר קרא לא תאכל אותו שלם צין גדול וצין קטן כי על שם שלימותם נקראים, וכן מוכח במסכת שזועות דפרק שזועת שחיס דקאמר וכי היכן מלינו צאובל כל דהו שהוא חייב ופריך והרי מפרש פירוש מפרש שלא אוכל כל דהו ומשני מפרש כצריה דמי משמע דטעמא דצריה כעין מפרש כאילו פי' הכחוצ לא תאכלנו בכל שהוא, והא דתנן דפרק אלו הן הלוקין כמה יאכל מן העצל ויהא חייב ר' שמעון אומר כל שהוא וחכמים אומרים צכזית אמר להם ר' שמעון אי אחס מודים לי צאובל נמלה כל שהוא שהוא חייב אמרו לו מפני שהוא כצרייתו אמר להם אף חיטה כצרייתה ומסיק ורבנן צריית נשמה חשיבא חיטה לא חשיבא והרי גיד ואבר מן החי דלאו צריית נשמה הן וחשיבי צריה, ועוד אפילו הויא חטה נשמה לא חשיבי' ליה צריה דלא תאכל עצל כתיב ולא כתיב לא תאכל חטה של עצל, וי"ל דרבנן לדברי ר' שמעון קאמרי לדידן אפילו אי הויא חטה נשמה לא מקריא צריה כדפרישית דלא דמי למפרש אלא לדידך דחשבת ליה צריה אלמא לית לך טעמא דמפרש מ"מ לא דמי לנמלה דהכא איכא נשמה והתם ליכא נשמה... ויש מפרשים דרבנן צעו אף דבר שצא מצריית נשמה וגיד ואבר מן החי כולן מדבר שיש בו נשמה.

תוספות מגילה (שס)

אין פוחתין מעשרה פסוקים צבהכ"ג - וא"ת והרי פרשת עמלק דליכא אלא תשעה פסוקים י"ל דשאיני פרשת עמלק דסידרא דיומא הוא ומפסיק ענינא ציה ומש"ה אין לחוש דהכי נמי אמרינן לקמן (דף כג.) דאין מפעירין פחות מכ"א פסוקים והיכא דסליק ענינא קורין שפיר צפחות.

ספר נתיבות עולם - נתיב התורה פרק א

... כי מספר עשרה מורה על דבר שיש בו רצוי והוא כלל אחד מקושר כי כך הם עשרה, כי עד ע' מספר הפרטי שכל אחד מחולק לעצמו, אצל עשרה הוא מספר כללי שהכל הוא אחד מקושר...

רש"י מגילה (שס)

ראשון - מן שלשה שקרא ארבעה פסוקים משוּבָּח, וכן שני, וכן שלישי, אם לא עשה הראשון ועשה השני, או אם לא קראו לא הראשון ולא השני ארבעה פסוקים וקרא אותן השלישי - משוּבָּח, ואם יש להן ריוח צפרשה וקראו כל אחד ארבעה פסוקים - כולן משוּבָּחין.